

VOORSTEL AAN HET ALGEMEEN BESTUUR

Aandachtshouder ir. G.W. Broens

Vergadering : 10 september 2013
Agendapunt : 4.

Bijlagen : 1. Bestuurlijke notitie
2. Beslisdocument:
Op weg naar
één gezamenlijke
laboratorium-
organisatie van
en voor
7 waterschappen

Onderwerp : Aangaan
gemeenschappelijke
regeling
Waterschapslaboratorium
Rijn Oost

Informatie bij : ing. J. Lourens MBA
directeur Middelen en
Planvorming
Telefoon : (0314) 369 700
E-mail : j.lourens@wrij.nl

Advies

1. Te besluiten om samen met de besturen van de waterschappen Groot Salland, Reest en Wieden, Vallei en Veluwe, Velt en Vecht, Regge en Dinkel en Zuiderzeeland een laboratoriumorganisatie op te richten per 1 januari 2014, deze de vorm te geven van een openbaar lichaam in de zin van de Wet gemeenschappelijke regelingen en deze de taken te laten uitvoeren en in te richten conform de voorstellen, zoals beknopt weergegeven in bijgaand beslisdocument d.d. 18 juli 2013 en verder uitgewerkt in het bedrijfsplan 'voor één laboratoriumorganisatie van en voor 7 waterschappen' d.d. 18 juli 2013.
2. In te stemmen met de in hoofdstuk 5 van het bedrijfsplan becijferde begroting voor de laboratoriumorganisatie gedurende de jaren 2014, 2015, 2016 en 2017 en de daarin uitgewerkte verdeelsleutel om als deelnemers de kosten van de laboratoriumorganisatie op te brengen.
3. In te stemmen met bijgaand ontwerp van de gemeenschappelijke regeling en de daarin voorgestelde samenstelling van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur, de zeggenschapsverhouding en wijze van besluitvorming in beide besturen.
4. Gehoord het advies van de ondernemingsraad^{*)}, op grond van artikel 50, lid 2 Wgr, toestemming te verlenen voor het als gezamenlijke dagelijkse besturen treffen van de gemeenschappelijke regeling en daarbij oprichten van het openbaar lichaam Waterschapslaboratorium Rijn Oost.
5. Te besluiten maximale medewerking te verlenen aan ontvlechting van de laboratoriumtaken uit het samenwerkingsverband op het terrein van de laboratoriumtaak waarin thans wordt deelgenomen, te weten de overeenkomst kosten voor gemene rekening d.d. 18 december 2003.
6. Te besluiten tot het opzeggen van de Overeenkomst kosten voor gemene rekening van 18 december 2003, zoals gewijzigd bij nadere overeenkomst van 1 april 2004, tussen Waterschap Regge en Dinkel en Waterschap Rijn en IJssel.

^{*)} Het advies van de ondernemingsraad zullen wij u in de vergadering meedelen.

7. De Gemeenschappelijke Regeling Waterschapslaboratorium Rijn Oost op grond van artikel 50i Wgr door het dagelijks bestuur van Waterschap Groot Salland ter goedkeuring voor te laten leggen aan Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel.

Inleiding

Sinds eind 2003 heeft ons waterschap de uitvoering van laboratoriumwerkzaamheden ondergebracht bij Waterschap Regge en Dinkel in Almelo via een *Overeenkomst van kosten voor gemene rekening*. Sinds het aangaan van deze overeenkomst is de laboratoriumwereld volop in beweging. In 2009 heeft Waterschap Regge en Dinkel een toekomstvisie opgesteld, waarin de ontwikkelingen en positionering van de laboratoria in Nederland en die van Waterschap Regge en Dinkel in het bijzonder in beeld gebracht zijn.

Dit zijn ontwikkelingen zoals:

- een verdere noodzaak tot efficiencyverbetering met het oog op de belastingbetaler;
- veranderingen in het takenpakket - minder routinematig en meer specialistische en projectmatige werkzaamheden;
- een terugloop in de productie (voor Waterschap Rijn en IJssel meer dan 50% sinds 2003);
- een toename in kwetsbaarheid in kennis, capaciteit en apparatuur;
- ontwikkelingen in analyseapparatuur zoals vergaande automatisering en robotisering;
- toename in benodigde innovatiekracht;
- de opschaling van andere laboratoria in Nederland - de vorming van het grote waterschapslaboratorium Aquon in West en Midden Nederland en de opschaling van de drinkwaterlaboratoria; en
- het Bestuursakkoord Water waarin wordt gesproken van een business case ten behoeve van samenwerking tussen de diverse waterlaboratoria.

Op grond van deze ontwikkelingen is vervolgens in 2011 deelgenomen aan een verkenningsonderzoek naar verdergaande samenwerking tussen de laboratoria van de Stichting Waterproef (Amsterdam, Noord-Holland), Waterschap groot Salland, Waterschap Hunze en Aa's, Waterschap Regge en Dinkel en Wetterskip Fryslân. Een uitgevoerde businesscase gaf evenwel in juli 2012 als resultaat dat in de uitgewerkte samenvoegingsvorm niet kon worden voldaan aan de meegegeven efficiencydoelstelling en er tevens een omvangrijk personeel vraagstuk ontstond. Reden om dat proces te beëindigen. Daarop is een businesscase uitgewerkt voor de laboratoria in Rijn Oost met drie doelen:

- verlagen uitvoeringskosten, (verder) verbeteren kwaliteit en verminderen kwetsbaarheid,
- toekomstbestendige oplossing en
- borgen blijvende zeggenschap en grip en het vasthouden van de huidige 7 deelnemers, zoals die thans gebundeld zijn rondom de laboratoria die organisatorisch deel uitmaken van Waterschap Groot Salland en Waterschap Regge en Dinkel.

De uitkomst van deze businesscase is positief, waarop aan de besturen wordt voorgesteld over te gaan tot één laboratoriumorganisatie Rijn Oost.

Eerder genomen besluiten

Het algemeen bestuur heeft in de vergadering van 18 december 2003 besloten:

1. De laboratoriumproductie op basis van de voorliggende *Overeenkomst van kosten voor gemene rekening* en de daarbij behorende werkafspraken over te brengen naar Waterschap Regge en Dinkel.
2. De *Overeenkomst van kosten voor gemene rekening* gezamenlijk met Waterschap Regge en Dinkel te ondertekenen.
3. Met het oog op de organisatieontwikkeling het overbrengen van de productie in overleg met Waterschap Regge en Dinkel zo spoedig mogelijk in 2004 te realiseren.

Het college van dijkgraaf en heemraden heeft in de vergadering van 6 oktober 2011 kennisgenomen van ontwikkelingen in de samenwerking tussen de waterschapslaboratoria.

Onderbouwing

1.1. Door te kiezen voor het construct van een gemeenschappelijke regeling is het gezamenlijk bestuurlijk eigenaarschap geborgd.

Ieder waterschap dat toetreedt tot het gemeenschappelijk openbaar lichaam heeft invloed op cruciale besluiten, zoals vaststelling van de begroting, toetreding van nieuwe deelnemers en wijziging van de regeling. Dit soort besluiten moeten op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen worden voorgelegd aan de algemeen besturen van de deelnemende waterschappen. Samenwerking in deze gemeenschappelijke regeling zorgt voor continuïteit, kwaliteit en levert een kostenvoordeel op.

Zodra dat wettelijk mogelijk is binnen de Wet gemeenschappelijke regelingen (naar verwachting begin 2014), wordt de gemeenschappelijke regeling omgevormd tot een zogenoemde bedrijfsvoeringsorganisatie. Deze is slanker van opzet (één bestuursorgaan) en lijkt beter toegesneden op de (beleidsarme) samenwerking die hier beoogd wordt.

2.1. In de begroting zijn de efficiencydoelstellingen, tempo van integratie en bijdragen van de verschillende deelnemers vastgelegd.

De ambitie is dat de nieuwe eigen laboratoriumorganisatie zich kan meten met de markt als het gaat om de prijs-prestatieverhouding. Er is in de financiële opzet en begroting een kostenverdeelssleutel gevonden, waarvan de basis is dat elk waterschap afrekent op basis van de eigen meetvraag. Deze sleutel maakt het mogelijk een beroep te doen op de koepelvrijstelling voor Btw-heffing. Voor de volledige transitie wordt maximaal 2 jaar genomen. In die periode is harmonisatie van werkwijzen en systemen aan de orde en wordt de formatie afgebouwd.

3.1 Met dit ontwerp van de gemeenschappelijk regeling en de samenstelling van de besturen en wijze van besluitvorming wordt vooruitgelopen op de aanpassing van de Wet gemeenschappelijke regeling om een bedrijfsvoeringsorganisatie in te voeren.

Deze bedrijfsvoeringsorganisatie of "lichte GR" koppelt de bestuurlijke verantwoordelijkheid en invloed aan de wens van "zo min mogelijk bestuurlijke drukte".

4.1 Het algemeen bestuur is bevoegd tot het instellen, wijzigen of opheffen van gemeenschappelijke regelingen.

De dagelijkse besturen voeren het besluit van de algemeen besturen tot instelling en inrichting van de gemeenschappelijke regeling uit.

5.1 en 6.1 Als de nieuwe gemeenschappelijke regeling in werking is getreden, kan de Overeenkomst kosten voor gemene rekening van 18 december 2003 (gewijzigd bij nadere overeenkomst van 1 april 2004) met Waterschap Regge en Dinkel worden opgezegd.

7.1 Het dagelijks bestuur van Waterschap Groot Salland regelt namens alle andere deelnemers de coördinatie van de goedkeuringsprocedure.

Kosten

Op basis van de kostenraming van het laboratorium, de geraamde meetvraag van de waterschappen en de gekozen verdeelsleutel zien de bijdragen van de waterschappen (geconsolideerd voor Waterschap Vechtstromen) er als volgt uit. De bedragen zijn uitgedrukt in prijspeil 2013, voor 2014 worden deze nog geïndexeerd.

Bijdragen (x € 1.000)	2013	2014	2015	2016	2017
Vechtstromen	2.227	1.682	1.646	1.638	1.579
Rijn en IJssel	850	798	781	778	750
Groot Salland	600	602	598	586	565
Vallei en Veluwe	1.040	1.034	1.012	1.007	971
Zuiderzeeland	626	629	616	613	591
Reest & Wieden	485	487	476	474	457
Totaal	5.828	5.232	5.121	5.096	4.913

Voor alle deelnemers ontstaat ten opzichte van 2013 een (nagenoeg) gelijke startpositie of direct in meer of mindere mate een voordeel, wat geleidelijk oploopt tot het structurele niveau in 2017. Gemiddeld wordt uiteindelijk een besparing van 15,7% gerealiseerd door een combinatie van dalende meetvraag (speelt vooral bij Waterschap Vechtstromen) en efficiencyvoordeel door samenvoeging (speelt bij alle deelnemers, maar meer bij Waterschap Regge en Dinkel en Waterschap Rijn en IJssel dan bij andere waterschappen vooral als gevolg van schaalverschil).

Kanttekeningen

N.v.t.

Juridische consequentie

Het is van belang dat alle waterschappen ten aanzien van de gemeenschappelijke regeling eensluidende besluiten nemen. Indien een waterschap een afwijkend besluit neemt, vraagt dit om hernieuwde besluiten bij de andere deelnemende waterschappen.

Communicatie

Het besluit om de gemeenschappelijke regeling te treffen en de tekst van de regeling worden op de gebruikelijke en wettelijk voorgeschreven wijze bekend gemaakt.

Planning/routing voorstel

Algemeen bestuur (besluit)

10 september 2013